

Azərbaycançılıq ideologiyasının bazası: Milli mədəniyyət və mənəvi dəyərlər üzərində inkişaf strategiyası

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

*Azərbaycançılıq ideyasının təbliği: dövlət
müstəqilliyimizin bərpasının 30-cu
ili-azərbaycançılıq ideologiyası bizi
birləşdirən əsas dəyərdir*

“Mədəniyyətimiz, mənəvi dəyərlərimiz təkcə milli varlığımızın yox, həm də siyasi varlığımızın, dövlət quruculuğu prosesinin mühüm atributudur” - Heydər Əliyev

ictimai-siyasi sabitliyin qorunmasında dövlətin siyasətinə dəstək verir, həm də ölkənin bütün vətəndaşlarının respublikanın xoşbəxt gələcəyinin qurulmasına öz töhfəsini verir.

Cəmiyyətimizin inkişafında milli-mənəvi dəyərlərin rolu

Bütün dünyaya məlum olduğu kimi, Azərbaycanda milli və dini tolerantlıq hökm sürür. Heç kim dininə və əqidəsinə, irqinə, cinsinə, etnik, siyasi, sosial mənsubiyyətinə görə ayrı-seçkiliyə, təzyiqlərə məruz qalmır. Dünyəvi dövlət olaraq müasir, demokratik bir cəmiyyətə malik Azərbaycanda etnik və dini azadlıq-

Milli-mənəvi dəyərlərə bağlılıq inkişafa mane olurmu?

Bu gün Avropa, Qərb dəyərləri adı altında bəzi beynəlxalq mərkəzlər tərəfindən bizə sürətlə və ardıcıl sınıran dəyərlərin mənəvi tərəfləri

“qloballaşma” sözü daha az çəkilir. Ancaq proses gedir. Sadəcə olaraq bəzi ölkələr qloballaşma adı altında öz təsir dairələrini genişləndirmək, xalqları bir növ öz milli köklərindən ayırmaq, qoparmaq, o tarixi bağları qırmaq istəyirlər. Budur bunun təməlinə dayanan əsas məqsəd.

Əlbəttə ki, indi qloballaşma deyəndə bəziləri bunu inteqrasiya, dünyanın yeni inkişaf modeli kimi qələmə verirlər. Ola bilər, müsbət məqamlar da var, onları mən inkar etmək istəmirəm. Ancaq, eyni zamanda, açıq-aydın görünür, bu siyasətlə böyük dairəyə hakim olmaq, təsir imkanlarını genişləndirmək istəyirlər ki, xalqlar öz köklərindən ayrıl-sınlar, öz əcdadlarını, tarixlərini unutsunlar, sadəcə amorf, kosmopolit bir kütləyə çevrilsinlər ki, onları istənilən istiqamətə göndərmək mümkün olsun. Ona görə milli ruhda tərbiyə almaq hər bir gəncin borcudur. Bax, Azərbaycan belə inkişaf etməlidir. Bu gün Azərbaycan müasir, inkişaf edən ancaq öz köklərinə sıx bağlı olan dövlət və cəmiyyətdir. Həmişə də belə olmalıdır. Nə qədər ki, bizim hökumət iqtidardadır, bu, belə olacaq. Ölkəmizin müstəqil həyatı üçün bu, əsas şərtidir”.

lar maksimum təmin edilib. Ölkəmiz özünün dövlət-din, cəmiyyət-din münasibətləri modeli ilə dünyanın ən yaxşılıarı sırasındadır.

Ümummilli lider, dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyev uzaqgörən və müdrik fəaliyyəti nəticəsində müstəqil ölkənin vətəndaşlarına bütün bəşəri azadlıqların arasında, həm də dini etiqad azadlığını bəxş edib. Bu siyasətin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev də hər zaman milli-mənəvi dəyərlərə böyük hörmət göstərmiş və Azərbaycanın dünyada nümunəvi tolerant ölkə imicini qazanmasında əsas rol oynayıb.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycanda dünyəvi dövlət quruculuğunun davam etdiriləcəyini, eyni zamanda, dövlətin milli-mənəvi dəyərlərinin qorunmasına böyük əhəmiyyət verəcəyini bildirdi: “Bizim dövlətimiz dünyəvi dövlətdir. Ancaq biz dindən ayrı deyilik”.

Azərbaycanda dövlət tərəfindən dini icmalara böyük diqqət və qayğı da göstərilir. Son illərdə ölkədə dövlət tərəfindən 500-dən yuxarı məscid, onlarla kilsə, sinaqoq və digər məbəəd və ziyarətgahlar tikilib və ya yenidən qurulub.

Hazırda respublikamızda 2000-dən çox məbəəd və ziyarətgah var. Azərbaycanda dini bayramlar ən yüksək səviyyədə keçirilir. Bundan başqa, Bakıda tez-tez dini tolerantlıq və sivilizasiyaların qovuşması mövzusunda beynəlxalq konfranslar təşkil olunur.

Dövlət dini cimalara öz qayğısını əsirgəmir. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən dini icmalara avtomobil hədiyyə olunması, maliyyə dəstəyi göstərilməsi ölkəmizdəki mənəvi azadlığın, dini siyasətin nə qədər nümunəvi olduğunun ən yaxşı nümunəsidir.

faciedir. Bu mənəvi deqradasiyanın Qərb cəmiyyətlərini hansı sosial-mənəvi nəticələrə gətirib çıxardığı haqda çoxsaylı faktlar və elə Qərb tədqiqatçılarının bu mövzuda ciddi əsərləri var.

Əsl inkişaf milli-mənəvi dəyərləri, qədim mədəniyyəti qorumaqla mümkündür, bunun dünyada xeyli nümunələri var. Təkcə mühafizəkar Yaponiyanı göstərmək kifayətdir. Yeni, mənəvi dəyərlər, milli mədəniyyət elmi-texniki inkişafa heç cür mane olmur, əksinə, ona təkən verir.

Dövlətimiz də xalqımızın möhtəşəm və qədim mədəniyyəti, mənəvi və milli dəyərləri üzərindən inkişaf siyasəti yürüdür. Ümummilli lider Heydər Əliyevin formalaşdırdığı strateji inkişaf konsepsiyası konkret olaraq milli-mənəvi dəyərləri qoruyaraq dünyaya inteqrasiya etməyi özündə ehtiva edir. Bu gün həmin siyasət ölkə prezidenti İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir. Biz bunun nəticələrini Azərbaycanın dünyaya multikulturalizm və tolerantlıq nümunəsi kimi göstərilməsindən də görürük.

Milli-mənəvi dəyərlər üzərində inkişaf strategiyası

Prezident İlham Əliyev Regionların 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramının icrasının 1-ci ilinin yekunlarına həsr olunan konfransdakı çıxışında bu məsələləri aydın şərh etmişdi.

“Biz milli-mədəni dəyərlərimizi gələcək nəsillər üçün qorunulmalı ki, Azərbaycanın davamlı, uzunmüddətli inkişafı təmin edilsin. Biz öz köklərimizə həmişə bağlı olmalıyıq və gənc nəsil də bu ruhda tərbiyə almalıdır. Çünki bu gün qloballaşma prosesi gedir. Düzdür, son vaxtlar bu

Tarixdən məlum olduğu kimi, ta qədimlərdən indiyədək Azərbaycanda dini və etnik tolerantlıq hökm sürür. Odlar Yurdunda çoxsaylı etnik qrupların, dini kofessiyaların nümayəndələri mehriban qonşuluq şəraitində, qaynayıb-qarışmış orta dəyərlər əsasında yaşayıblar. Müasir inkişafımız da məhz bu dəyərlər üzərində davam etdirilir. Azərbaycançılıq ideologiyasının əsas bazası da bunun üzərində bərqəradır.

Mənəvi dəyərlərin yaşadılmasında Azərbaycan nümunəsi

Mənəvi dəyərlərin meydana gəlməsi bəşər övladının öz yaşam kriteriyalarının və canlı aləmlə qarşılıqlı münasibətləri zəminində formalaşır. İlk dövrlərdə dinlər cəmiyyətin həyatını nizama salıb, qayda-qanunları təsbit edib, əxlaqi kriteriyaların bərqərar olunmasını təmin edib.

Sonra fərqli mədəniyyətlər formalaşmış və dünya bu sahədə də zənginliklər qazanıb. Bəzən hökmdarlar və dini rəhbərlər mənəvi dəyərlərin önünə keçərək insanlarda xof, cəhəlet yaratmaq iddiasında olsa da, bir çox şərq ölkəsində mənəvi dəyərlərin möhkəmliyi, milli dayanıqlılıq buna imkan verməyib.

Azərbaycanda da tarixən belə olub. Xalqımız həmişə sülhsevər, mədəniyyət aşiqi və dostpərvər

olub. Məhz bu müsbət xüsusiyyətlər müxtəlif etnik, dini qrupların bir ölkədə mehriban yaşamasını təmin edib. Ölkənin mənafeyi, xalqın ümumi maraqları etnik və dini mənsubiyyətdən asılı olmayaraq hamı üçün müqəddəs olub. Heç bir zəmində ayrı-seçkilik halı olmayıb. Bu baza üzərində inkişaf edən Azərbaycan Ermənistan kimi monoetnik dövlətdən fərqli olaraq vətəndaş dövləti kimi formalaşmış. Əgər dünyaya baxsaq, bütün güclü və inkişaf etmiş dövlətlər məhz bu prinsip üzərində-vətəndaş cəmiyyəti, vətəndaş dövləti bazasında qurulub. Azərbaycançılıq ideologiyası Azərbaycanda, hətta ondan kənarda yaşayan azərbaycanlıları birləşdirən əsas dəyərdir.

Əlbəttə, bəzi xarici mərkəzlər tərəfindən ölkəmizdə də etnik və dini zəmində qarşıdurmalar yaratmağa cəhdlər olub. Bu cəhdlər heçm bir nəticə verməyib. Lakin bu baza o qədər güclü olub ki, həmin planlar baş tutmayıb.

Hələ ötən əsrin 90-cı illərindən başlayaraq dini və etnik qrupları qıcıqlandırmaqla ölkədə dini qarşıdurma yaratmağa çoxsaylı cəhdlər edilib, amma bu məsələlər dövlət və cəmiyyətin birliyi fonunda ümummilli lider Heydər Əliyevin qətiyyətli fəaliyyəti nəticəsində yüksək ustalıqla yoluna qoyulub.

Azərbaycanda indi bu sahədə vəziyyət sabitdir, ölkə rəhbəri İlham Əliyevin siyasi, mənəvi, milli, dini və mədəni istiqamətlərdə yürütdüyü çoxşaxəli uğurlu strategiya və təcrübə dini və ya etnik qarşıdurma üçün indiyədək heç bir əsas yaratmayıb. Əksinə, xalqımız qədimdən gələn ənənələrini yaşatmaqla həm ölkədə